

NVDA KENNIS FESTIVAL

7 MAART 2026
1931 CONGRESCENTRUM
'S-HERTOGENBOSCH

“Een en al oor”

Van trommelvliesbeeld tot behandeling!

Door:

Michael Kijser, huisarts

Disclosure belangen spreker

(Potentiële) Belangenverstrengeling:	Geen
---	-------------

Onderwijsdoelen

Aan het einde van deze sessie:

1. Kun je de otoscopie op de juiste manier uitvoeren
2. (her)ken je belangrijke ziektebeelden in en rond het oor
3. Ken je de voorlichting en de behandeling van OMA, OME en otitis externa

Opwarmertje!

Noem zoveel mogelijk
aandoeningen en ziektebeelden

die klachten kunnen geven
in en rond het oor

Opwarmertje!

1. Otitis media acuta (OMA)
2. Otitis media met effusie (OME)
3. Otitis externa
4. Cerumen
5. Oorpijn als referred pain van kaak/gebit
6. Hemotympanum (bloed achter trommelveelies (TV))
7. Perichondritis
8. Acute doofheid
9. Cholesteatoom
10. Perforatie van TV
11. Corpus alienum in oor (TV buisjes?!)

Opwarmertje!

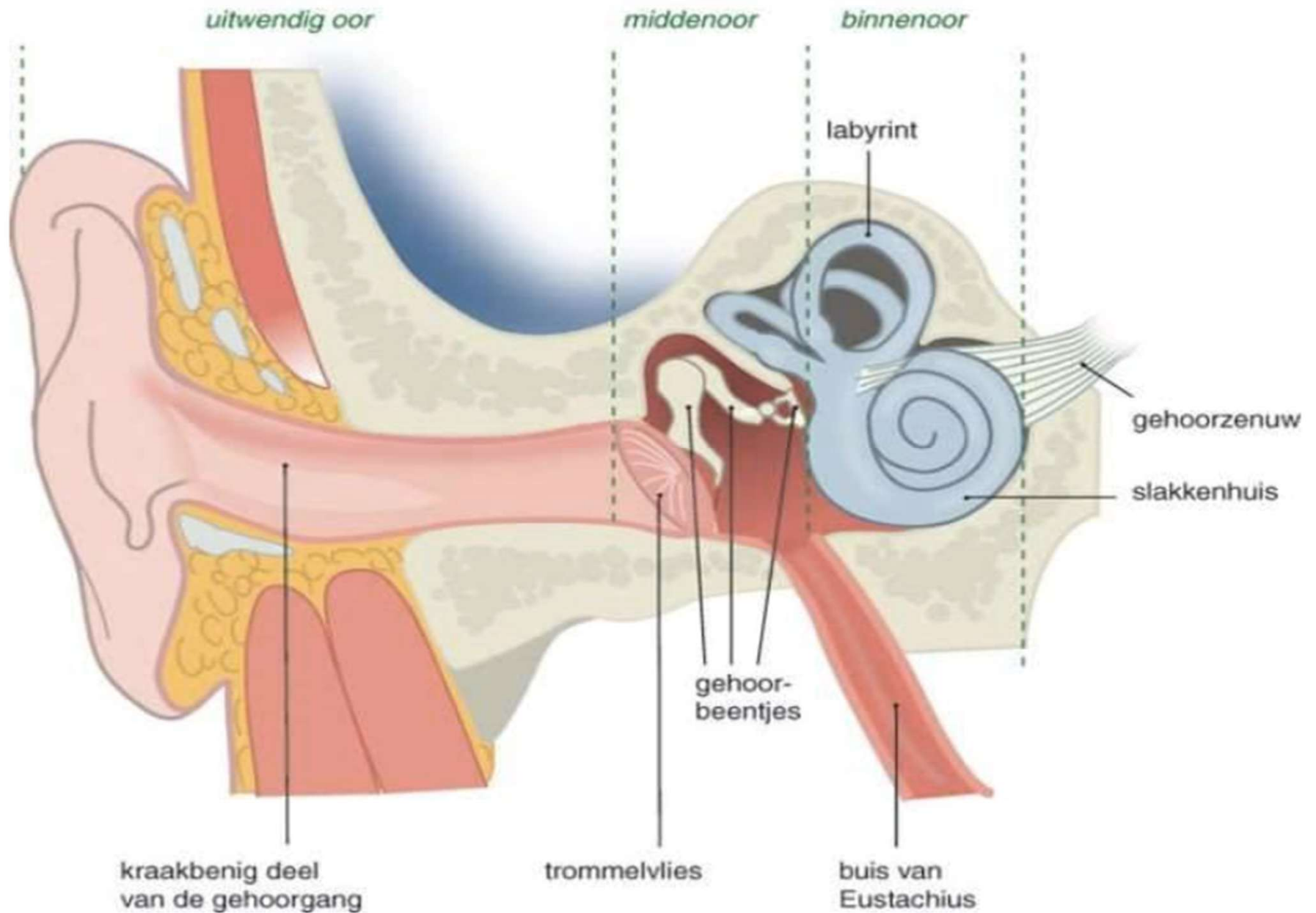
- 12. Otosclerose
- 13. Tympanosclerose
- 14. Mastoiditis
- 15. Exostosis externa (surfersoor)
- 16. Myringitis bullosa
- 17. Tubadysfunctie (ingetrokken TV)
- 18. Ziekte van Ménière
- 19. Tinnitus
- 20. Presbycusis (ouderdomsslechthorendheid)
- 21. Chondrodermatitis nodularis helcis
- 22. Brughoektumor

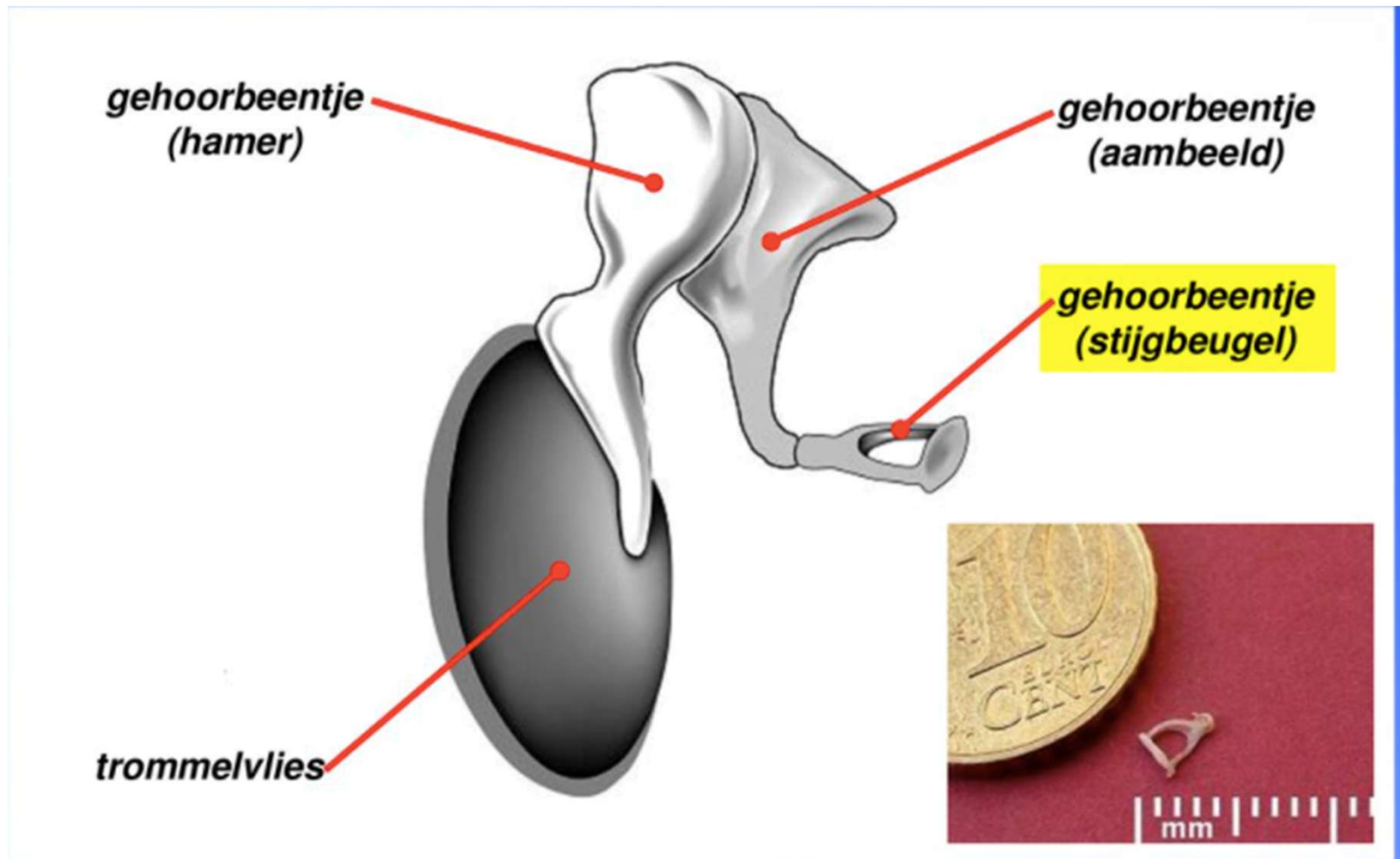
Hoe doe je een otoscopisch onderzoek?

Anatomie en functie van het oor

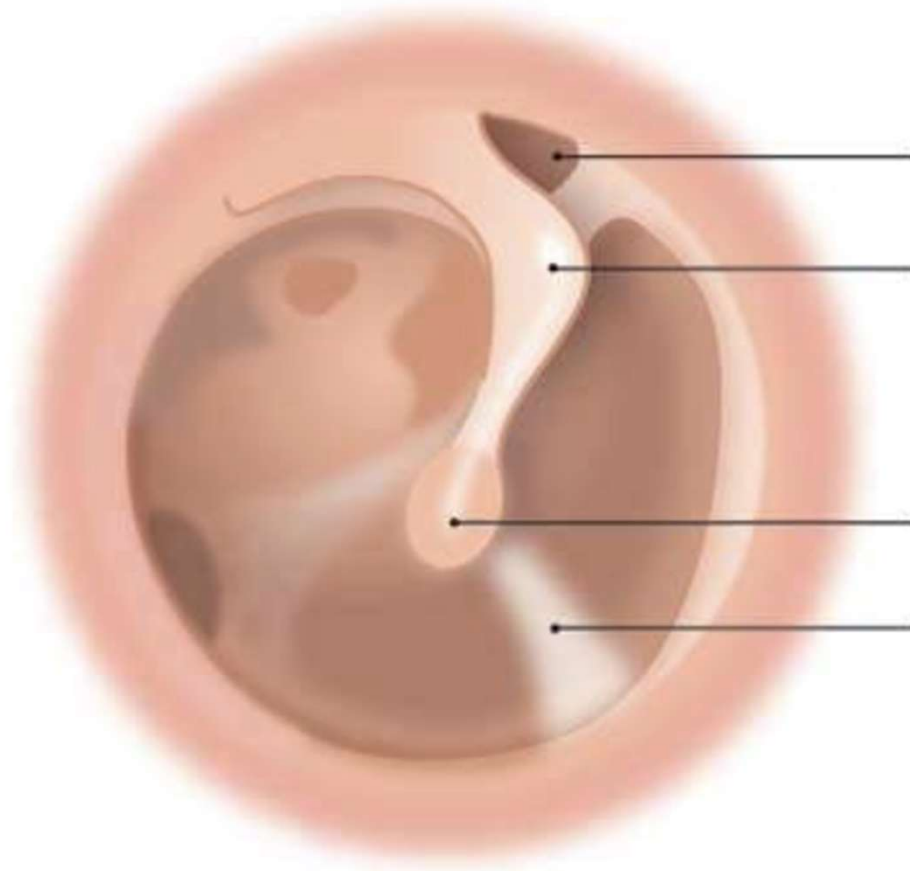

Anatomie van het oor

De gehoorbeentjes geven trillingen door van het trommelvlies aan het slakkenhuis. De stijgbeugel is het kleinste bot van ons skelet en weegt slechts 2,5 mg.

Anatomie van trommelvlies

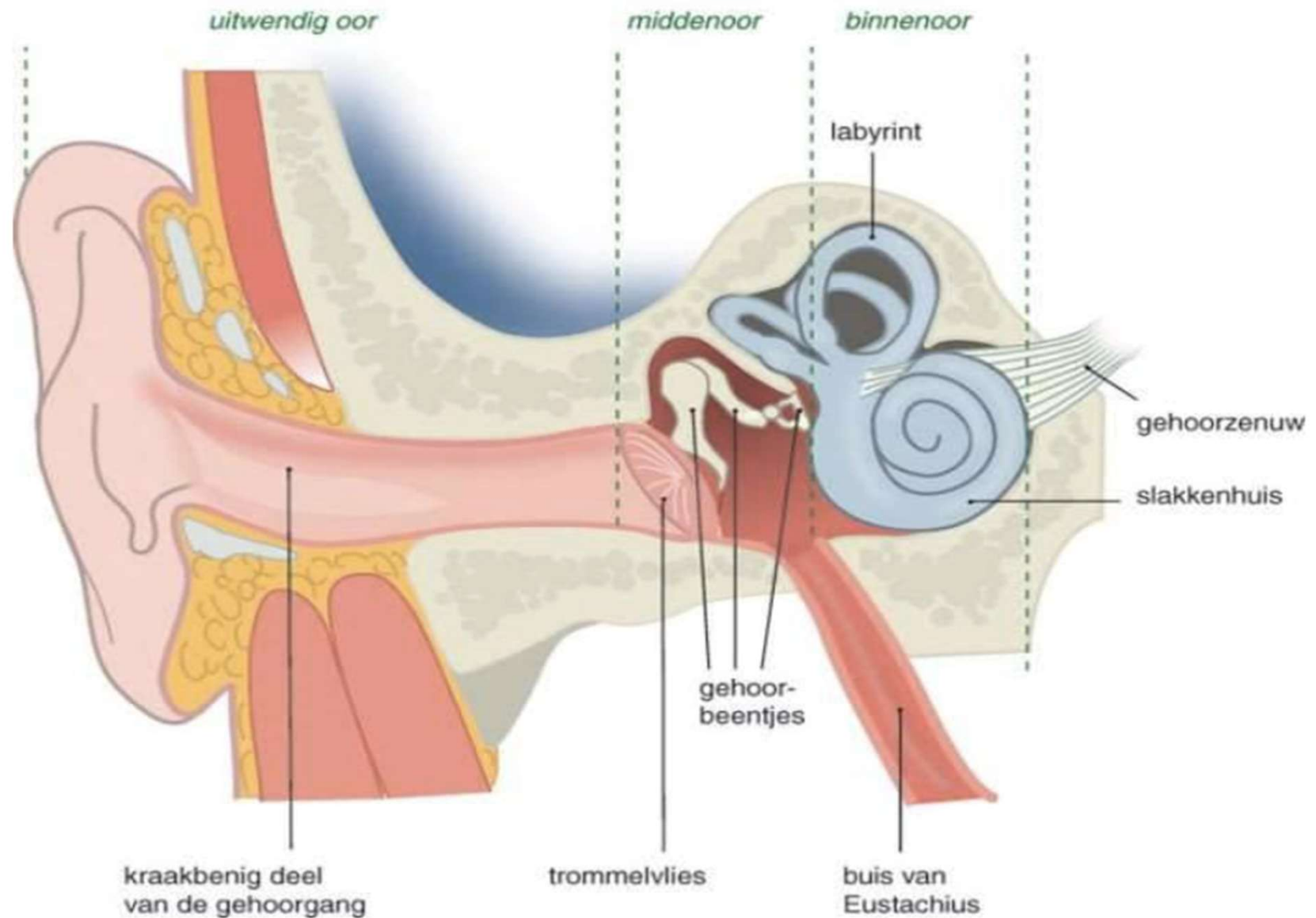
Trommelvlies: hamersteel en lichtreflex

Trommelvlies: hamersteel en lichtreflex

Gehoorproblemen: geleiding - perceptie

Waar let je op bij otoscopie?

- Gehoorgang
- Wand: verloop, vorm
- Huid: zwelling, kleur, wondjes, pustels
- Inhoud: cerumen, vocht, pus, bloed, corpus alienum, haren
- Trommelveelies

Hoe beoordeel je een trommelvlies?

- Hoe is het aspect en de kleur (grijs, rood, vascularisering)?
- Hoe staat de lichtreflex en hoe is de stand (ingetrokken, bomberend)?
- Is het trommelvlies intact, of is er een perforatie?
- Zijn er andere afwijkingen (littekens of kalkafzetting, luchtbellens of vocht achter het trommelvlies, bloed?)

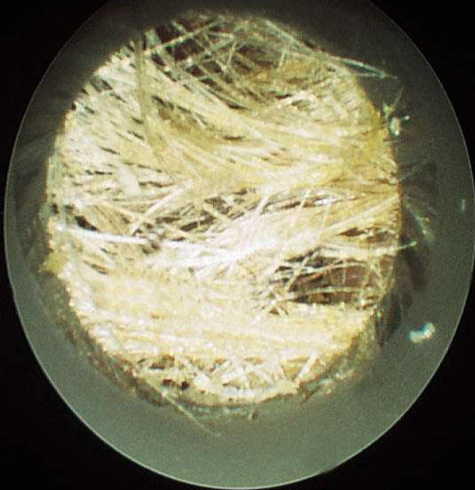
**Gebogen
gehoorgang**

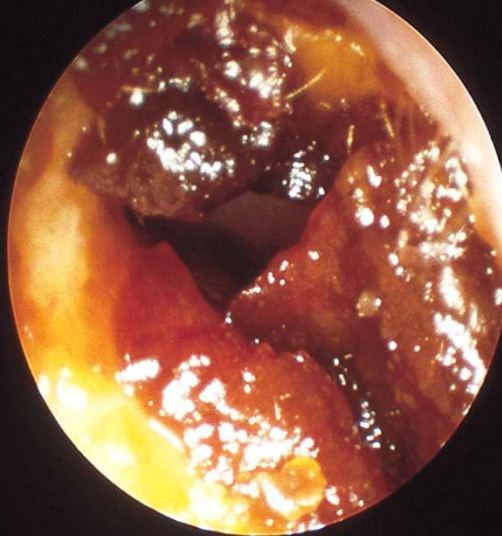
Handicaps tijdens LO

Beweeglijke patiënt

Haren

Cerumen

Nauwe meatus

Otoscopen

Van belang:

- Goed licht (LED)
- Goede maat oortrechter (zo ruim mogelijk)
- Handgreep (onderhands of bovenhands)
- Contact houden met het hoofd van de patiënt

Otoscopie: onderhandse greep

Otoscopie: bovenhandse greep

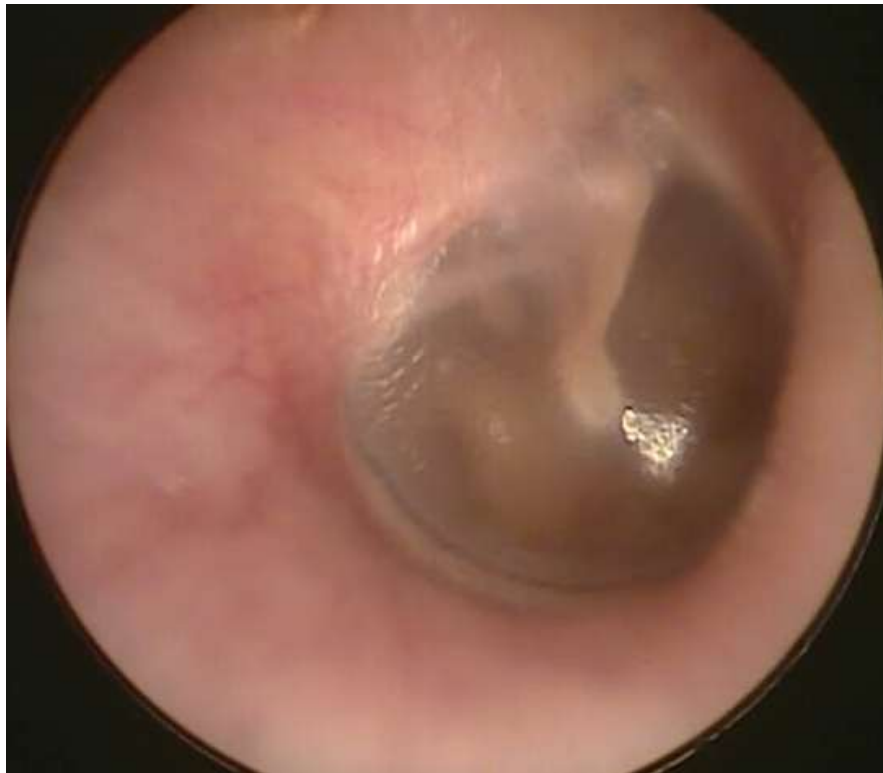
Otoscopie bij kinderen

Het normale trommelvlies

Beoordeling trommelvliesbeelden

Beschrijf wat je ziet:

Beoordeling trommelvliesbeelden

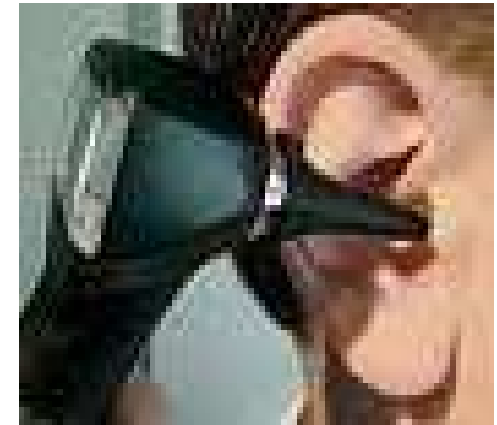
Beschrijf wat je ziet:

Normaal trommelvlies
met trabeculaties

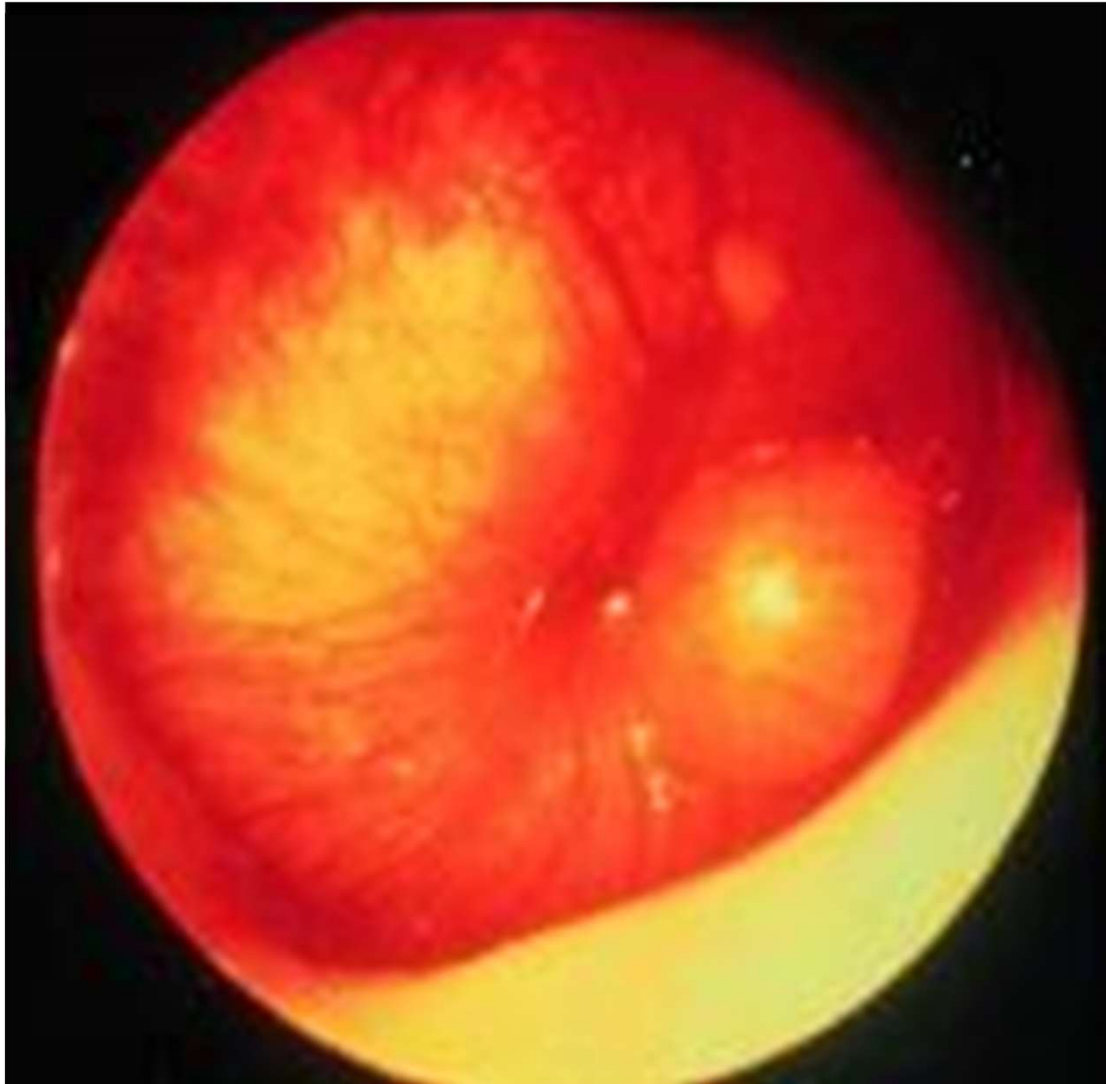
Wat zijn kenmerken van het normale trommelvlies?

- doorschijnend
- parelgrijs
- normale lichtreflex
- niet ingetrokken

Otitis Media Acuta (OMA)

Linda van 2,5 jaar is verkouden en heeft sinds gisteren fikse oorpijn rechts en verhoging.

Is hier sprake van een OMA?

- ☐ zeker
- ☒ waarschijnlijk
- ☐ onwaarschijnlijk
- ☐ uitgesloten

Roos van 2 jaar wil enkele dagen niet eten, huilt veel en heeft 's avonds wat koorts.

Beschrijf wat je ziet:

Is hier sprake van OMA?

OMA

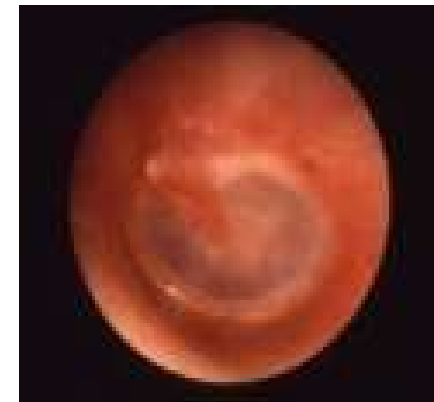
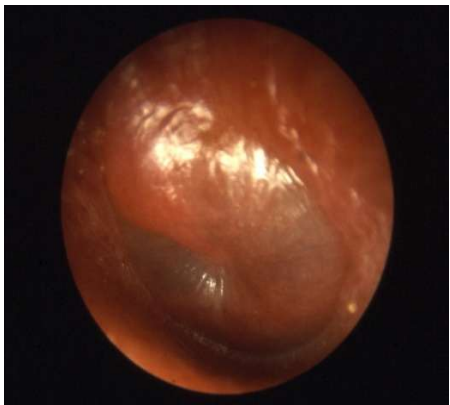
- ☐ zeker
- ☐ waarschijnlijk
- ☒ onwaarschijnlijk
- ☐ uitgesloten

OMA

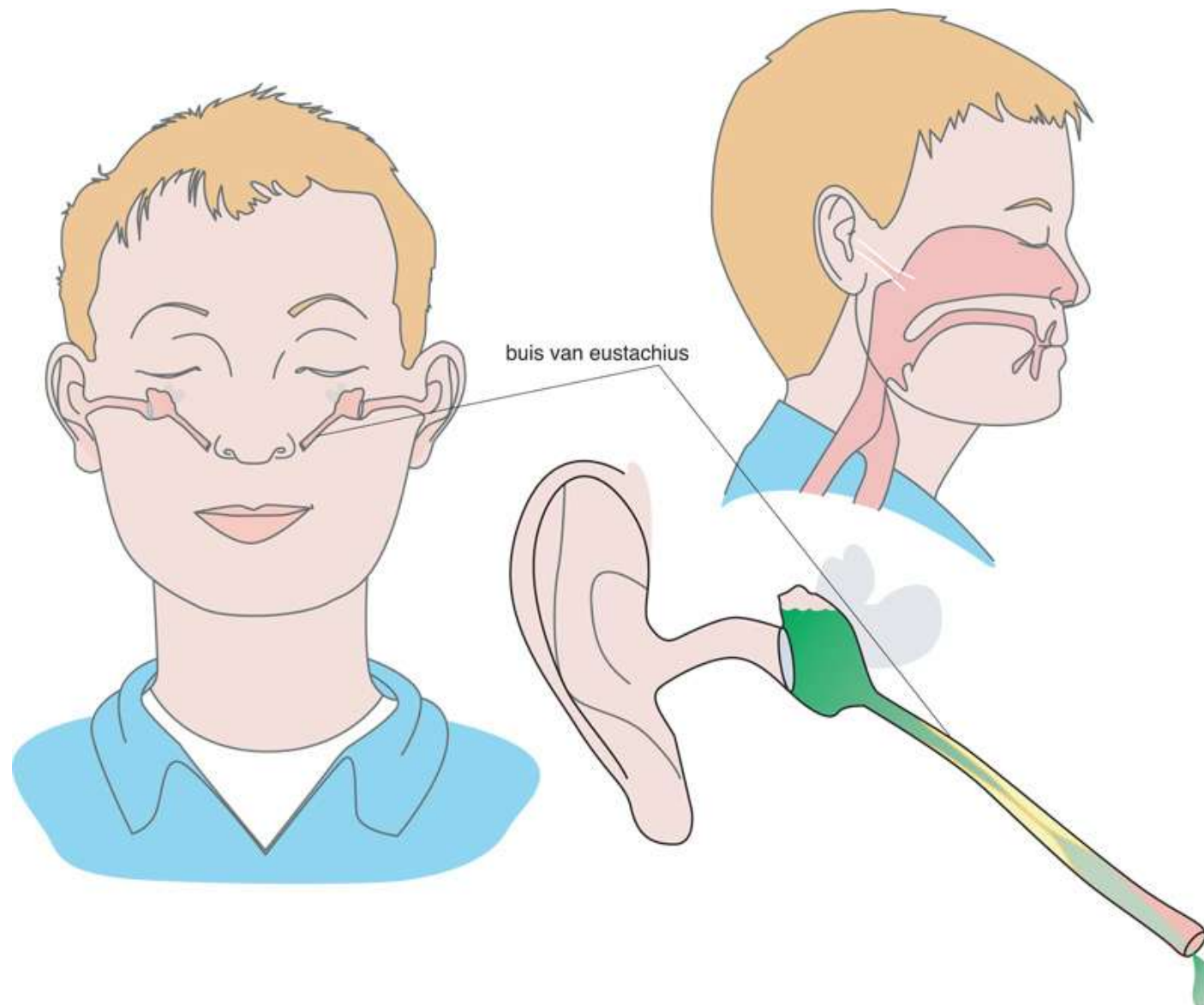
Wat zijn kenmerken van OMA?

Oorpijn of ziek-zijn met minimaal één van de volgende kenmerken:

- Rood, bomberend, of niet doorschijnend TV
- Links-rechtsverschil in roodheid
- Kort bestaande otorroe (perforatie of buisje)

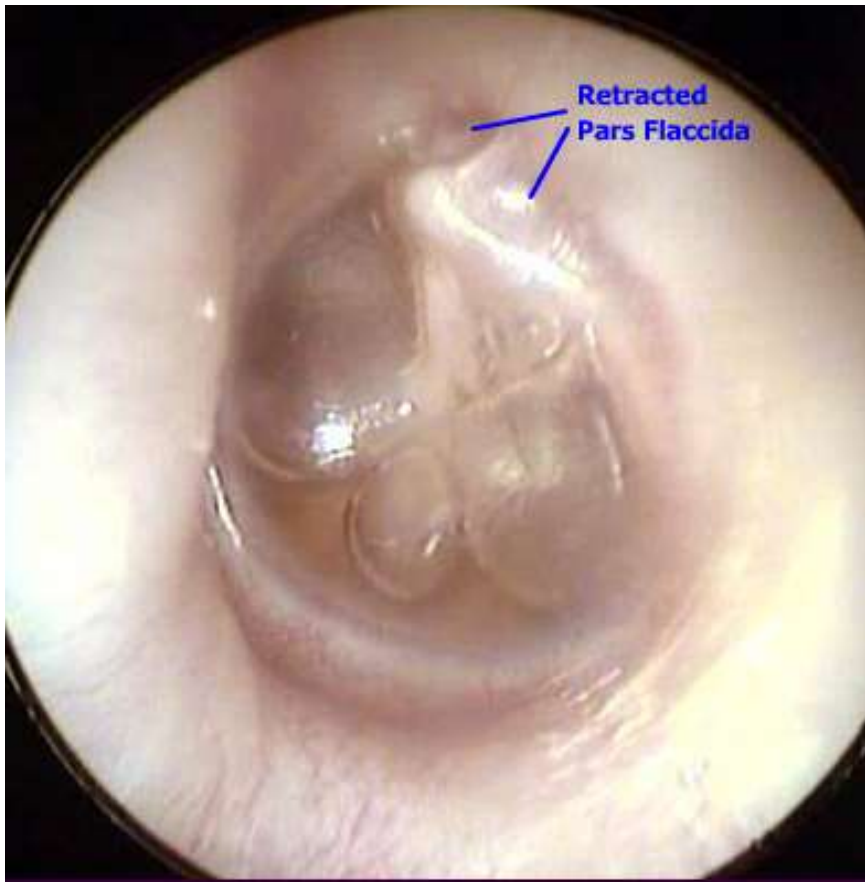

Otitis Media met Effusie (OME)

Margriet (4 jaar) komt met haar vader op het spreekuur, omdat zij volgens de kleuterjuf slecht hoort.

Beschrijf wat je ziet:

Is hier sprake van OME?

- ☒ zeker
- ☐ waarschijnlijk
- ☐ onwaarschijnlijk
- ☐ uitgesloten

De vader van Margriet vraagt of je ook even in zijn oor wil kijken, omdat hij zelf ook slechter hoort volgens zijn echtgenote.

Beschrijf wat je ziet:

Is hier sprake van OME?

- ☒ zeker
- ☐ waarschijnlijk
- ☐ onwaarschijnlijk
- ☐ uitgesloten

Hier zie je het slijm dat bij een operatie uit
het middenoor gezogen kan worden:

Dit is het trommelvlies van een jongetje van 3 jaar dat op het spreekuur kwam met gedragsproblemen.

Beschrijf wat je ziet:

Is hier sprake van OME?

OME:

- ☐ zeker
- ☒ waarschijnlijk
- ☐ onwaarschijnlijk
- ☐ uitgesloten

OME

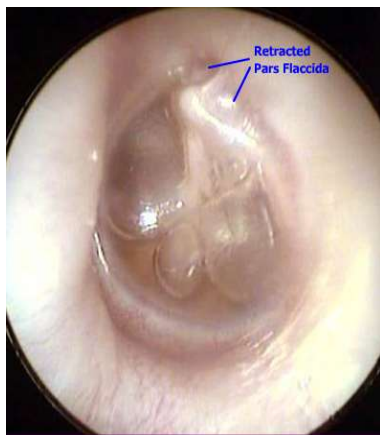
Wat zijn kenmerken van OME?

OME is vrij zeker bij

- vloeistofspiegel achter het TV
- luchtbelllen achter het TV

OME is onwaarschijnlijk bij

- normaal TV

Otitis Externa

Kenmerken otitis externa

- Zwemmen
- Manipulatie
- Zomer
- Leeftijd meestal > 15 jaar
- Langduriger klachten
- Jeuk/irritatie
- Zelden algemeen ziekzijn

Dhr de Vries van 62 jaar, heeft jeuk en afscheiding uit zijn rechter oor

Beschrijf wat je ziet:

Een gezwollen gehoorgang met debris.

Passend bij: otitis externa

Otitis externa

Wat zijn kenmerken van otitis externa?

- Gehoorgang: zwelling, schilfering, roodheid, geelwitte uitvloed (debris) dan wel geel/witte aanslag op de wand van de gehoorgang
- Trommelveel: intact, meestal geen ontstekingsverschijnselen (Let op! Soms niet te zien)

Overige casuïstiek

Een 11 jarige jongen bezoekt je spreekuur i.v.m. recidiverende periodes van een loopoor, met name na het zwemmen. Als peuter had hij vaak oorontsteking.

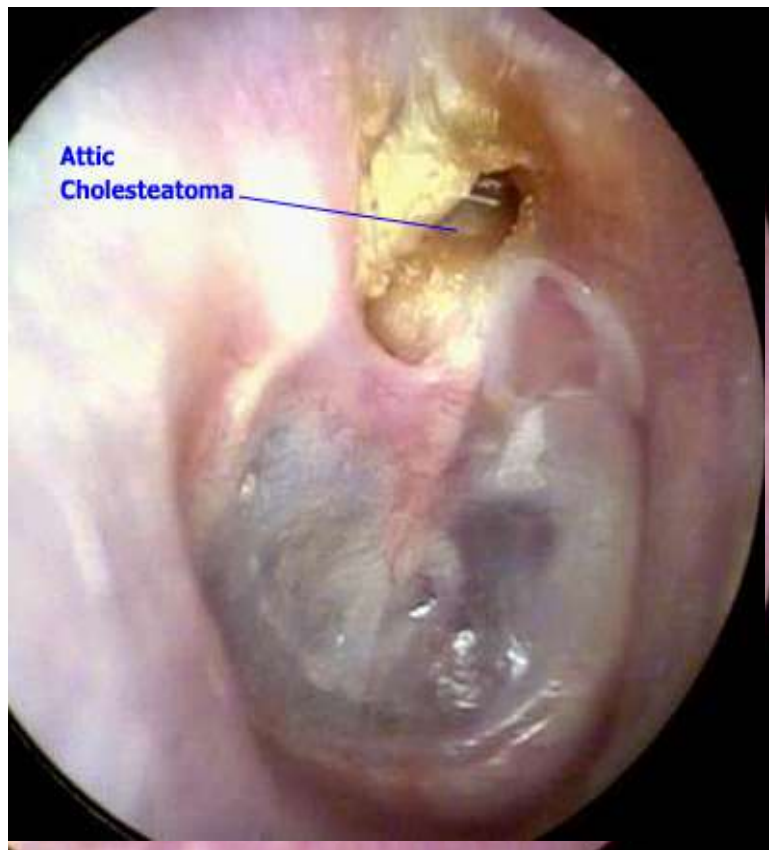
Beschrijf wat je ziet:

Je ziet een niet doorschijnend trommelvlies, met lichte injectie op de hamersteel en een centrale niervormige perforatie

Een ander oor met hetzelfde beeld

Een man van 32 jaar komt op het spreekuur met sinds enkele maanden een chronisch recidiverend loopoor links. Je hebt hem een week geleden een oordruppel gegeven. Het is nu wel beter, maar hij hoort nog steeds minder met zijn linker oor.

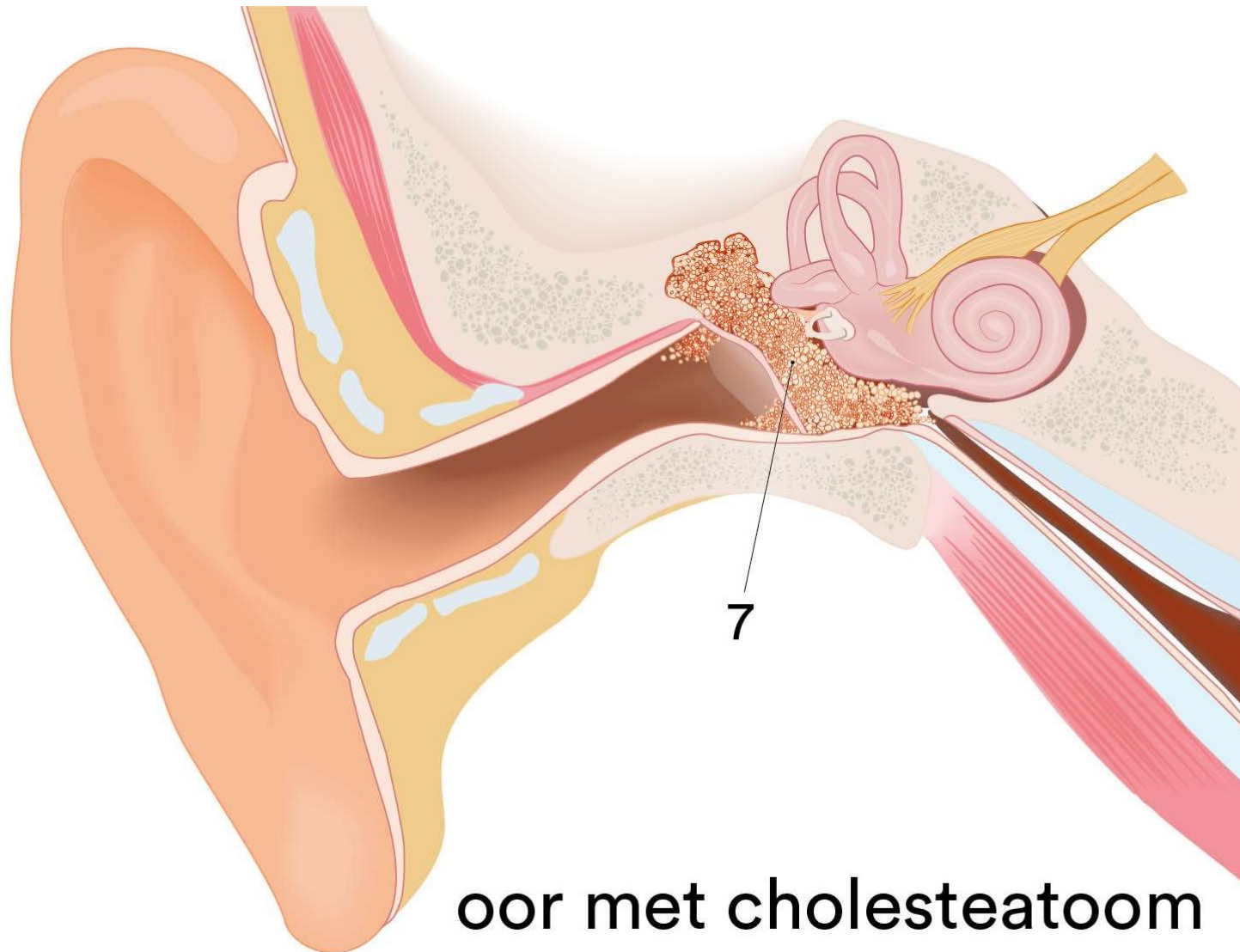

Je ziet in het oor
korstvorming en
epitheelingroei in de
regio van Shrapnell

Passend bij:
cholesteatoom

Niet Pluis!

Cholesteatoom

- Exacte oorzaak is onbekend
- Vaak samenhang met verminderde beluchting van het middenoor (tubadysfunctie)
- Vaak familiair
- Meer bij gespleten verhemelte (palatoschisis) of bij Downsyndroom

Pascalle is 24 jaar, ze is ruim 1 week verkouden en heeft sinds gisteren hevige oorpijn. Ze hoort wel goed.

Je ziet in het rechteroor enkele met vocht gevulde blaasjes.

Passend bij:
myringitis
bullosa

Een 32-jarige man heeft vroeger wel eens een oorontsteking gehad, maar heeft de laatste 15 jaar geen oorklachten meer. De huisarts ziet de man voor een keuring.

Je ziet meerdere zwellingen op de overgang van het benige naar het kraakbenige gedeelte van de gehoorgang. De zwellingen zijn benign en normaal met huid bekleed

Passend bij: exostose

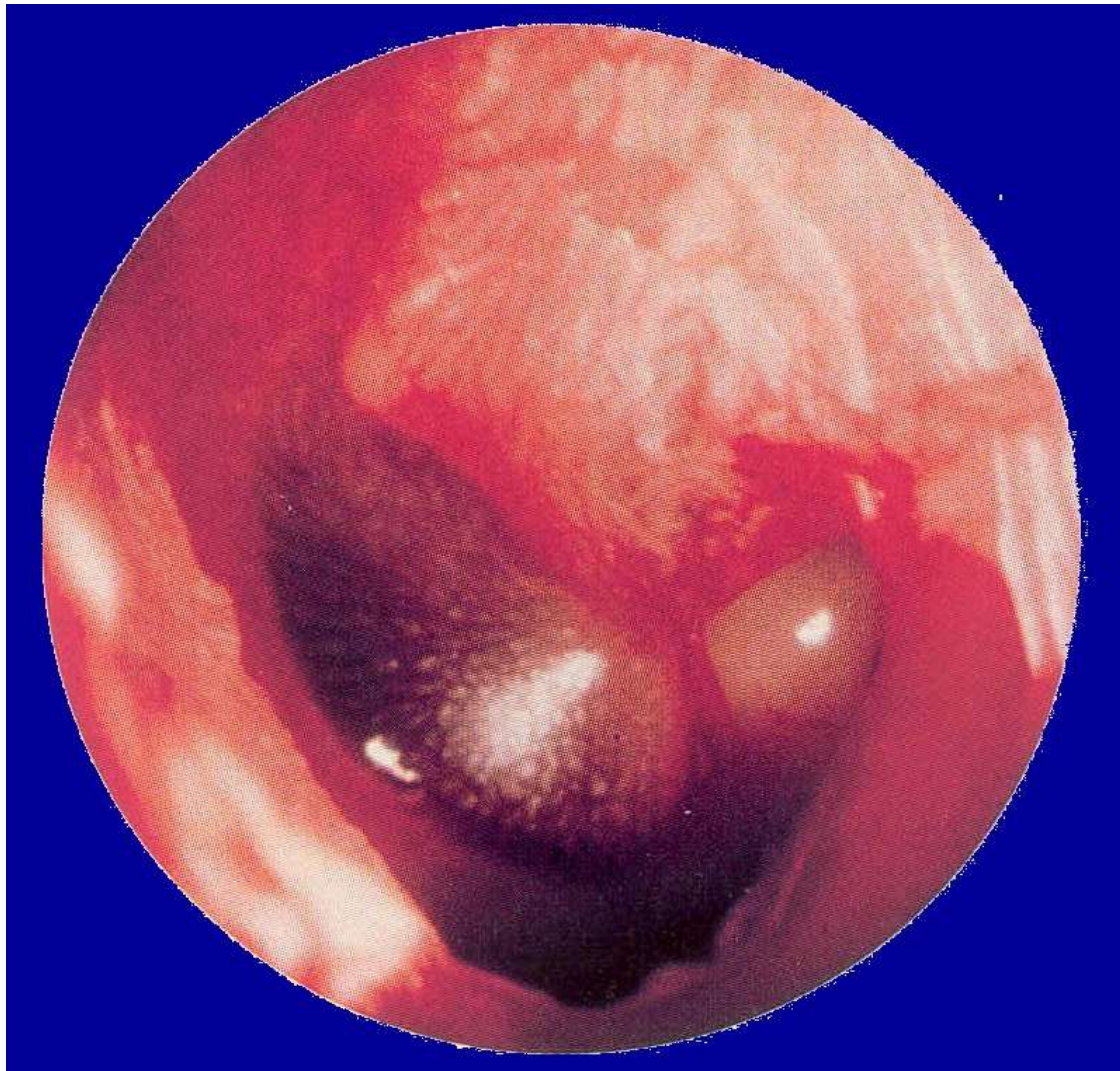
Frank van 9 jaar heeft 3 weken wisselend oorpijn met een loopoor rechts en subfebriele temperatuur. Hij begon 4 dagen geleden met een antibioticumkuur. Het ging iets beter maar nu is zijn temperatuur 39° C en is de pijn toegenomen.

Je ziet een afstaande oorschelp rechts met een rode zwelling erachter. De zwelling is drukpijnlijk en Frank maakt een zieke indruk.

Passend bij:
mastoiditis

Diederik is 17 en gisteravond tijdens een avondje stappen in elkaar geslagen. Vanochtend zag hij een beetje bloed op zijn hoofdkussen.

De huisarts ziet een bloederige gehoorgang met links onder achter het trommelvlies een donkere ophoping en in het achterkwadrant een scheur

Passend bij: een traumatische trommelvliesperforatie.

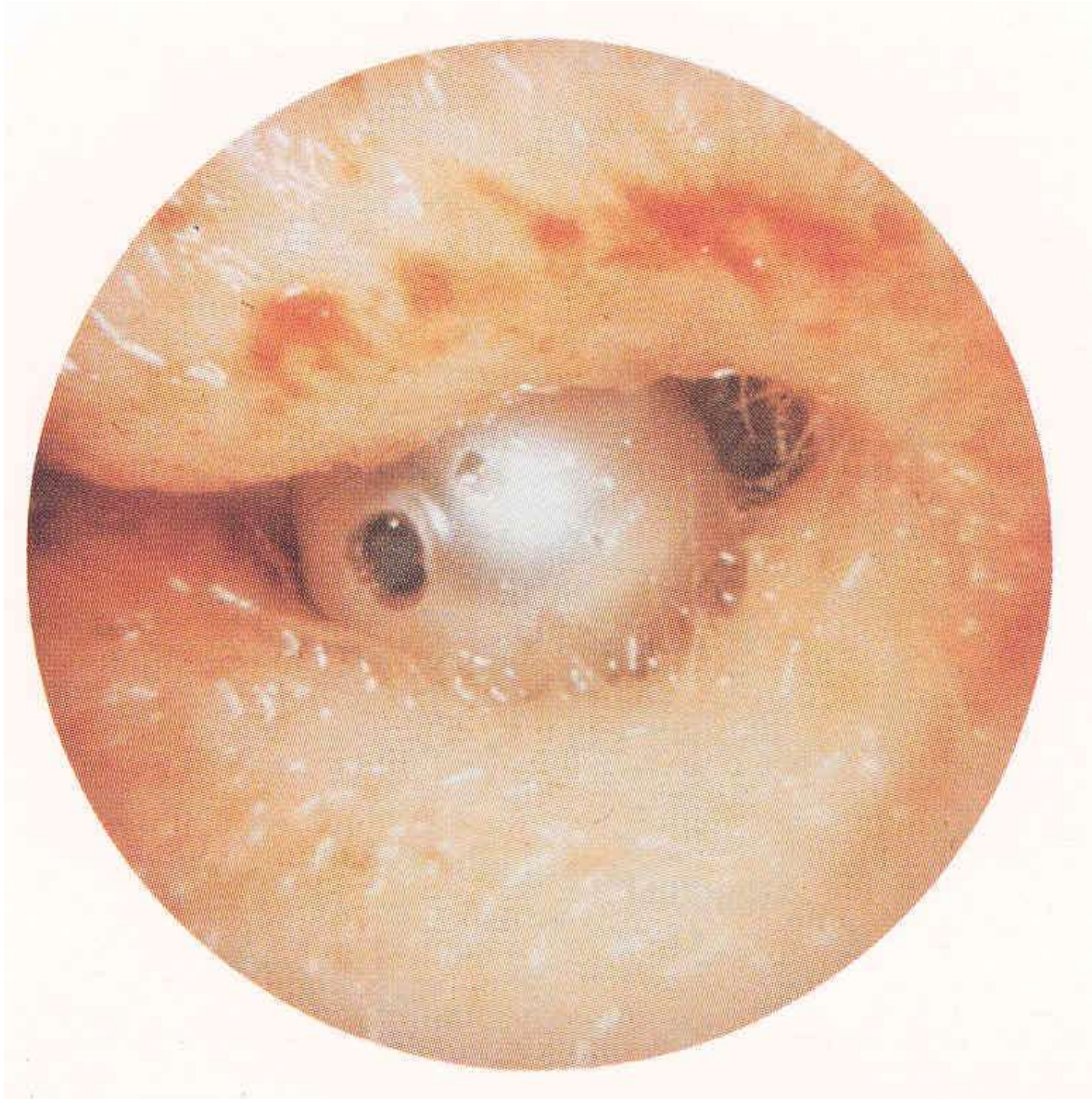
Gerda is 40 jaar en heeft bij haar werk als caissière steeds meer moeite om de klanten te verstaan. Als kind had ze vaak oorontstekingen.

Wittige
vlekken in het
trommelveelies.

Passend bij:
tympanosclero
se

Suzanne van 3 jaar komt met haar vader op het spreekuur. Ze heeft sinds 2 dagen oorpijn en een verstopt gevoel in één oor..

Een gezwollen
gehoorgang en
een corpus
alienum

Voorzichtig naar
binnen

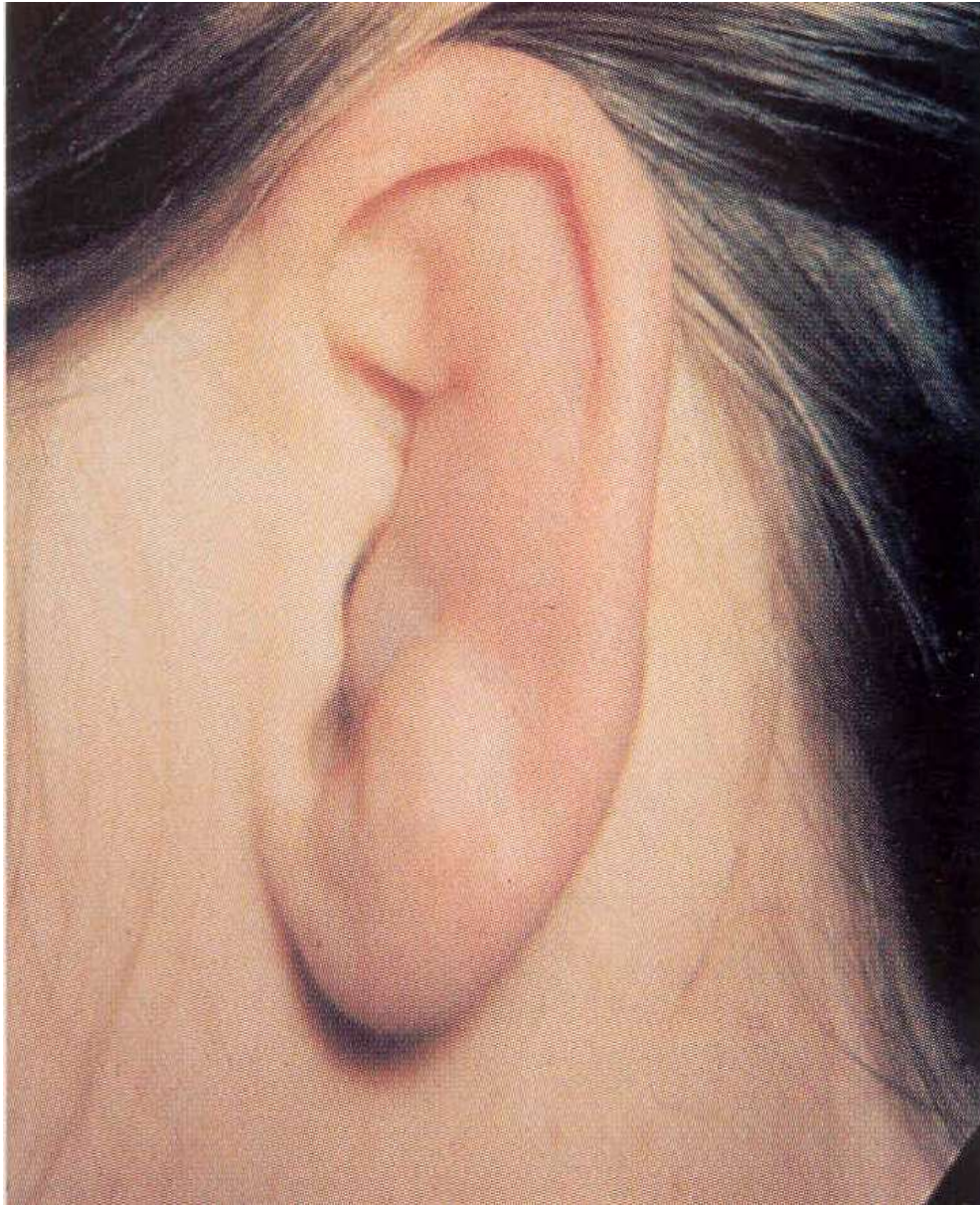
Adriaan, 16 jaar, heeft sinds 2 dagen toenemende oorpijn rechts. Bij spreken of kauwen neemt de pijn toe. Hij hoort goed. Het strekken van de gehoorgang voor otoscopie is ook pijnlijk.

Een rode zwelling met centraal een pustel. De omgeving is gezwollen. De zwelling gaat uit van de laterale gehoorgang

Passend bij: een furunkel

Marlieke van 16 jaar heeft gisteravond een tennisbal tegen haar linkeroor gekregen. Ze komt op het spreekuur omdat ze haar oor er raar uit vindt zien. Ze heeft er niet veel pijn aan.

Een diffuse zwelling van de antehelix en cavum conchae. Deze voelt elastisch aan en is niet drukpijnlijk

Passend bij: een bloemkooloor (othematoom)

Dhr. De Groot komt op het spreekuur omdat hij “niks” meer hoort.

Cerumenprop

→ Gehoorverlies
ontstaat pas als de
hele gehoorgang is
afgesloten.

Mariska Janssen, 22 jaar, heeft vorige week een nieuwe piercing laten plaatsen en heeft nu een pijnlijke oorschelp.

Perichondritis

Mevrouw Dam, 69 jaar, hoort sinds een dag af en toe “zoemen” in haar linker oor. Wat kan hier aan de hand zijn?

Otitis media acuta (OMA) bij kinderen

Voorlichting

- Bij 80% > 2 jaar is OMA zonder antibiotica binnen 2-3 dagen over en is controle niet nodig.
- Complicaties zijn zeldzaam
- Bellen huisarts als het niet < 3 dagen verbetert, of eerder als het kind zieker wordt
- Goede pijnstilling
- Geen xylometazoline, wel eventueel zoutoplossing?
- Bij loopoor stopt de otorroe meestal spontaan < 1 week
- Raad zwemmen af bij een loopoor of trommelvliesperforatie (douchen mag)
- Tijdens en na een OMA kan het kind slecht horen door OME. Dit verdwijnt na enkele weken tot 3-6 maanden.

OMA bij kinderen

Medicamenteuze behandeling

- Goede pijnstilling!
 - Paracetamol zetpillen eerste 3 dgn maximaal 90mg/kg/dag, daarna 60mg/kg/dag
 - Ibuprofen (drank en zetpillen) bij kinderen > 1 jaar
- Geen xylometazoline!
- Alleen AB bij:
 - risico op complicaties
 - nog steeds fors ziek na 3 dagen
- Overweeg AB bij:
 - < 2 jaar met dubbelzijdige OMA
 - Kinderen die al bij eerste presentatie een loopoor hebben in combinatie met koorts en/of pijn

Otitis media met effusie (OME)

- Vooral bij 0-4 jarigen
- Geen behandeling nodig
- Gunstig beloop, 50% binnen 3 maanden en 75% na 6 maanden klachtenvrij
- Let op:
 - Achterblijvende ontwikkeling /functioneren
 - Spraak/taal
 - Gedrag
- Meer info op thuisarts.nl (keuzehulp)

Otitis media met effusie (OME)

- Meestal geleidingsslechthorendheid (gemiddeld 25 dB, maar kan oplopen tot 50 dB).
- Het gehoorverlies zou bij sommige kinderen tot vertraging van de spraak- en taalontwikkeling of tot aandachts- of gedragsproblemen thuis of op school kunnen leiden.

Het gehoorverlies:

- is bij de meeste kinderen van tijdelijke aard
- heeft op lange termijn geen nadelige gevolgen voor de taalontwikkeling
- leidt niet tot een leerachterstand op school

Otitis externa

Niet-medicamenteuze adviezen

- Oorpeuteren en reinigen van de gehoorgang vermijden.
- Bij frequente recidieven door zwemmen: beschermende oordopjes of watjes met vaseline.
- Voorovergebogen haarwassen en de gehoorgang nadien goed drogen.

Otitis externa

Reiniging

- Bij debris of pus gehoorgang reinigen door uitspuiten met lauw water.

Ontzwellen

- Bij een vernauwde gehoorgang de wand ontzwellen met oortampon doordrenkt met zure oordruppels + corticosteroid

Otitis externa

Bij otitis externa met intact TV:

1^e keus: zure druppels met hydrocortison 1% FNA (of TCA) 3dd3 druppels.

Bij otitis externa met trommelvliesperforatie:

1^e keus: aluminiumacetotartraat-oordruppels 1,2% FNA 3dd3 druppels.

→ Bij onvoldoende resultaat na 1 week: opnieuw reinigen en behandelen.

→ Bij uitblijven van effect na 3 weken: kweek en resistentiebepaling.

Bij otitis externa met koorts en algemeen ziek zijn:

1^e keus: lokale behandeling aanvullen met oraal flucloxacilline 3 dd 500 mg

Cerumen (oorsmeer)

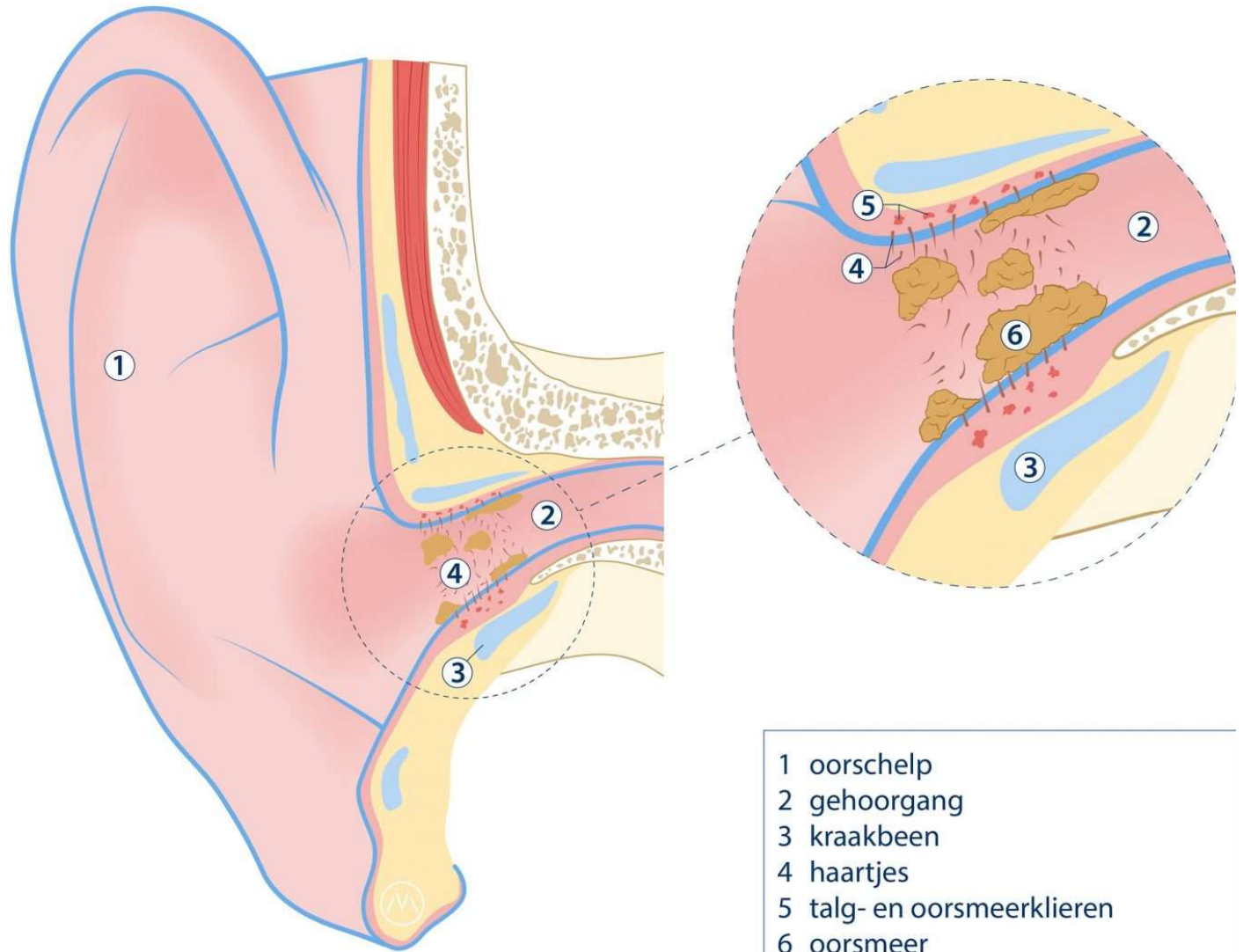
Cerumen wordt gemaakt in de gehoorgang. Combinatie van oorsmeer, talg en oude huidcellen

- Beschermst de huid van de gehoorgang tegen uitdroging
- Beschermst tegen bacteriën en schimmels (zuur)
- Beschermst tegen water (vet)
- Vangt stof op bij de ingang van de gehoorgang
- Komt vanzelf naar buiten in kleine beetjes (gehoorgang is zelfreinigend)

Cerumenprop

Oorzaken:

- Peuteren
(wattenstaafjes,
potlood, paperclip)
 - cerumen verder
naar binnen
 - Irritatie en
stimulatie klieren
- Overbeharing
(trimmer)
- Nauwe gehoorgang
- Ziekten
- Stress
- Leeftijd
- Gehoorapparaten

www.kno.nl

Cerumenprop verwijderen

Vorbereiding

Druppelen met water (of olie) 3 dd 3 druppels.

Uitspuiten

- Lauwwarm water
- Oorspuit/oorirrigatieapparaat
- Pulserende straal

Nazorg

Drogen gehoorgang

Algemeen

Wanneer **geen** oren uitspuiten?

- Bij ooroperaties in het verleden (operaties aan de oorschelp tellen niet mee)
- Bekende perforatie in het trommelvlies
- Vermoeden op een perforatie in het trommelvlies

Vraag naar:

- Pijn aan het oor/ in het oor
- Koorts
- Vermoeden van een oorontsteking
- Net gevlogen en veel pijn in oor gehad
- Klap/vuistslag op het oor gehad

Oorklachten algemeen

Wanneer verwijzen?

- Baby's < 1 maand met koorts
- Kinderen en volwassenen bij een vermoeden van mastoïditis (drukpijnlijk mastoïd, afstaand oor)
- Kinderen met frequente recidieven (≥ 3 episoden per half jaar of 4 episoden per jaar)
- Traumatische trommelvliesperforatie met penetrerend letsel
- Trommelvliesperforatie van > 50%
- Trommelvlies perforatie die niet na 3-6 maanden weer dicht is
- Wens tot uitspuiten bij grote ooroperatie in VG (tympanoplastiek/radicalisatie)
- Volwassenen met acuut gehoorsverlies aan 1 oor!!

Onderwijsdoelen

Aan het einde van deze sessie:

1. Kun je de otoscopie op de juiste manier uitvoeren
2. (her)ken je belangrijke ziektebeelden in en rond het oor
3. Ken je de voorlichting en de behandeling van OMA, OME en otitis externa

Dank voor de aandacht!

